

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
FÖLDRAJZ- ÉS FÖLDTUDOMÁNYI INTÉZET
Tudományos és Stratégiai Bizottság

Javaslat Etnikai- és Vallásföldrajzi Műhely létrehozására

Tisztelt Bizottsági Tagok!

1. 1. A Földrajz- és Földtudományi Intézet Szervezeti és Működési Szabályzatának 11. §-a alapján szeretnénk javaslatot tenni az intézethez tartozó **Etnikai- és Vallásföldrajzi Műhely** létrehozására.

1. 2. Délkelet-Közép-Európa, a Kárpát-medence, és benne Magyarország a 21. századig megőrzött etnikai és vallásfelekezeti sokszínűségével már a társadalomföldrajzi irányzat kialakulása és hazai meggyökerezése óta felismerten remek terep a problémakör térbeli vonatkozásainak feltárását, megjelenítését és megértését célul tűző *etnikai- és vallásföldrajzi* vizsgálatokhoz. A múltban felgyülemlett, máig élő konfliktusok feltárása, megértése és kezelése kapcsán az ilyen jellegű kutatások létjogosultsága kétségbevonhatatlan, jövőbeli fontosságukat pedig napjaink szűkebb és tágabb környezetének fejleményei jól felismerhetően előrevetítik.

A hazai társadalomföldrajz történetén belül a népesség nemzetiségi- etnikai és vallási megoszlásának térszerkezetével kapcsolatos kérdések és problémák feltárása és kutatása már a kezdetektől kitapintható, fontos vonulatként van jelen. Bár korszakonként eltérő súllyal értékelt, de a hagyományokat illetően kétségtelenül kitüntetett jelentőségű eredményeket felmutató szereplők köthetők ehhez a kutatási témához.

A 20. században kialakult széttöredezett politikai szerkezet az etnikai földrajzi kutatásokon belül kiemelt problémakörre tette a létrejött *kisebbségi* helyzetű közösségek vizsgálatát. Jellemzően fogva a kisebbségkutatás interdiszciplináris tudományterület, mely egyszerre igényel szociológiai, szociográfiai, demográfiai, mikrotörténeti háttérismereteket. Az etnikai földrajz mindezt a többnyire meghatározó fontosságú térbeli vonatkozások, a térszerkezetbeli viszonyok megjelenítésével és feltárásával alapozza meg.

Az etnikai földrajzi jellegű kutatási témáknak az Intézetben belüli kiemelt szerepét jelzi, hogy az elmúlt években a FFI regionális, valamint társadalom- és gazdaságföldrajzi tanszékein több tucatnyi kiemelkedő minőségű diplomamunka, több országos helyezést elérő TDK-dolgozat, valamint számos etnikai földrajzi tárgyú doktori értekezés született.

(A nyilatkozat mellékletében csatolva az etnikai- vagy vallásföldrajzi tematikájú dolgozatok és munkák jegyzéke.)

1. 3. Fentiek figyelembevételével és megfontolásával merült fel az Intézetnek a témakör kutatásában elkötelezett munkatársai részéről az igény, hogy e kutatási irányzat további töretlen fejlődését elősegítendő, az Intézet szervezeti és működési szabályzata szabta keretek között, a munkatársakat „műhelyként” összefogva, egy hatékony *működési* formát, igazodási pontként szolgáló *szervezeti* keretet és a közérdeklődésre számot tartható eredmények szűkebb szakmai, valamint a tágabb nyilvánosság számára való hozzáférhetőségét szolgáló *megjelenési* felületet hozunk létre.

1. 4. A tervezett Etnikai- és Vallásföldrajzi Műhely célkitűzései, lehetséges külső partnerei, a megcélzott eredmények hasznosíthatósága

1. 4. 1. Célkitűzések

- az ELTE különböző tanszékein jelenleg is zajló etnikai földrajzi, illetve a népesség nemzetiségi- etnikai megoszlását is érintő vallási, politikai földrajzi, kisebbségsszociológiai kutatások összehangolása
- a kisebbségi lét problémáit és lehetőségeit a tudományterület eszköztárával vizsgáló, alkalmazott kutatások lefolytatása
- szervezeti háttér biztosítása új kutatások beindításához
- külső szereplők bevonásával/részvételével futó kutatási projektekhez való csatlakozás lehetőségeinek biztosítása, megalapozása és kiszélesítése
- önálló kutatási pályázatok elnyerése és megvalósítása
- periodikus szakmai kiadványok megjelentetése, előadások, konferenciák szervezése
- önálló honlap létrehozása, működtetése
- a kutatási tevékenységbe való bekapcsolódás biztosítása az érdeklődő hallgatók számára (szakdolgozati témák, TDK)
- egyes kötelező terepgyakorlatok megszervezése etnikai földrajzi témában

1. 4. 2. Bevonható külső partnerek

A műhelybe bevonható partnerek körét fokozatosan bővítve, elsőként az ELTE más karain és tanszékein működő, hasonló tudományos célkitűzéseket megvalósító oktatóit, szeretnénk megszólítani, a műhely arculatának az etnikai kérdéskör *térbeli* megközelítését kihangsúlyozó megtartásával;

továbbá a fővárosi kutatóintézetek (MTA FKI, ENKI, stb.) munkatársaival való szorosabb együttműködést céloznánk meg.

A későbbiekben előbb országossá bővítenénk a lehetséges együttműködők körét a hazai egyetemi, főiskolai kör megszólításával és bevonásával, majd a határon túli magyar intézményeket céloznánk meg.

Végezetül, reményeink szerint az együttműködők köre nemzetközivé bővíthető, a szomszédos, kárpát-medencebeli országok, a szűkebb délkelet-közép-európai régió, majd más államok intézményeinek megszólításával.

1. 4. 3. Az EVFM kutatási eredményeinek hasznosíthatósága

A tervezett kutatások eredményeinek várható hasznosíthatósága elsősorban

- a *kisebbségi- és nemzetpolitikai* szakterületek, témakörök, illetve az ide sorolható problémakör kapcsán észlelhető társadalmi-térbeli folyamatok, felmerülő konfliktusok értelmezése, lehetséges előrejelzése és kezelése terén;
- a határokon átnyúló nemzetközi együttműködéseket megalapozó kutatási-elemzési és tervezési feladatok kivitelezése során;
- általánosságban a problémakört érintő törvényalkotási, szabályozási folyamat elméleti/gyakorlati megalapozása kapcsán várható.

1. 5. Az Etnikai- és Vallásföldrajzi Műhely munkatársai (Mellékletben csatolva a szakmai életrajzok.)

vezető:	Bottlik Zsolt	(PhD, egyetemi docens, RF)
tagok:	Farkas György	(PhD, adjunktus, TGF)
	Szentpáli Áron	(tanársegéd, TGF)
	Hohl Zsófia	(doktorandusz, TGF)
	Pete Márton	(doktorandusz, RF)

Budapest, 2014. november